

Diagnostika CVI

Je velmi složitá a vyžaduje spolupráci minimálně očního lékaře a neurologa.

Neurologické vyšetření nejčastěji zahrnuje:

- EEG (elektroencefalogram)
- VEP (vizuální evokované potenciály)
- CT (počítačová tomografie) mozku či magnetická rezonance

K upřesnění diagnózy CVI je vhodné vyšetřit zrakové funkce dítěte zrakovým terapeutem či instruktorem stimulace zraku.

Techniky pro práci s dítětem s CVI

Výzkumy prokázaly, že je možné zrakovou pozornost nacvičit tam, kde jsou zachovány použitelné zbytky zraku. Jinými slovy, děti se zrakovým postižením a opožděným vývojem potřebují zvýšenou stimulaci a interakci založenou na reziduálním vidění (zbytcích zraku).

Techniky, které mohou být uzpůsobeny specifickým potřebám dětí s CVI:

- Používejte jednoduché podněty (např. hmatové podněty, upozornění na předmět)
- Nehromadte předměty do skupin tak, aby byly předměty nahloučeny (blízko u sebe)
- Opakujte často rutinní úkony
- Vyvarujte se zbytečné stimulaci navíc
- Pokud je to možné, obohatte zrakovou informaci o další smyslové vjemy
- Nepřestimulujte dítě tím, že se bude muset zaměřit na sledování mnoha předmětů vedle sebe
- Mějte na paměti vizuální preference dítěte (na co se rádo dívá)
- Nechte dítě, aby zavřelo oči, když potřebuje
- Pamatujte na vše, co může dítěti odčerpávat energii
- V případě nutnosti omezte v prostředí,

ve kterém se s dítětem nacházíte, hluk, přílišné osvětlení a další jevy, jež by mohly odvádět pozornost

- V některých případech může pohybování předmětem napomoci dítěti, aby ho lépe vidělo
- Používejte spíše konkrétní předměty, nikoliv abstraktní symboly (raději pomeranč než kruh)
- Využívejte spíše aktivního než pasivního učení

Děti s CVI potřebují komplexní péči, která propojuje lékařskou, speciálně pedagogickou, psychologickou a sociální oblast.

Program stimulace zraku je realizován za pomoci Nadačního fondu Českého rozhlasu ze sbírky Světluška ve výši 270 000 Kč.

**Společnost
pro ranou péči**

**CVI (Cortical Visual Impairment)
=
KORTIKÁLNÍ POŠKOZENÍ ZRAKU**

Co je to kortikální poškození zraku (označované také pojmy CVI, korová slepota, centrální postižení zraku)?

CVI je onemocnění mozku, nikoli oka. Jeho příčinou je poškození zrakových center v mozku, která zodpovídají za zpracování a začleňování informací získávaných prostřednictvím zraku. CVI se může projevovat jako postižení dočasné či trvalé, a jeho rozsah se může pohybovat od těžkého zrakového postižení až po celkovou slepotu. Vzhledem k tomu, že je CVI neurologickou vadou, bývají zrakové schopnosti zasaženy mnohem více, než dokáže odhalit běžné oftalmologické vyšetření. Stupeň postižení závisí na věku a dále na umístění a závažnosti poškození na zrakové dráze.

Nejčastější příčinou CVI je hypoxické a anoxické poškození mozku, infekce a poranění mozku, vývojové vady mozku a progresivní onemocnění. Většina dětí s CVI má další neurologické obtíže – DMO, epilepsii, hydrocefalus a mají obtíže s učením.

Děti s CVI vykazují řadu specifických projevů chování. Pochopíme-li správně specifika chování dětí trpícími CVI, pomůže nám to s nimi lépe jednat a určit vhodnou formu terapie:

- CVI může oscilovat od mírného po těžké
- CVI může být jak dočasné, tak trvalé
- U mnoha dětí dochází ke zlepšení stavu
- Děti s CVI mohou mít další problémy se zrakem či očima
- Výkyvy stavu jsou běžné
- Charakteristiky se mohou lišit od dítěte k dítěti
- Jednotný postup u všech dětí nefunguje
- Děti s CVI zpravidla mají částečně zachovány některé zrakové schopnosti

Některé charakteristické odlišnosti mezi oční poruchou a CVI

CHARAKTERISTIKA	OČNÍ PORUCHA	KORTIKÁLNÍ POSTIŽENÍ ZRAKU
Vyšetření zraku	obvykle abnormální	normální
Zrakové funkce	konzistentní	velmi proměnlivé
Délka zrakové pozornosti	obvykle normální	výrazně krátká
Nystagmus	přítomen (v případě vrozené nebo včasně počínající poruchy)	není
Špatná koordinace očních pohybů	přítomna (v případě vrozené nebo včasně počínající poruchy)	obvykle normální
Rychlé horizontální pohyby hlavy	občas	nikdy
Fascinace světlem	zřídka	běžně
Citlivost na světlo	podle typu oční poruchy	ve třetině případů
Autostimulace	zejména u vrozených onemocnění sítnice	nikdy
Sledování z blízka	běžně, užívané pro zvětšení	běžně, užívané pro zvětšení a redukci Crowding fenoménu (nahloučení) či obojího
Vnímání barev	podle typu oční poruchy	zachováno
Vzhled	vypadá, že trpí zrakovým postižením	obvykle normální
Omezení periferního vnímání	občas	téměř vždy
Přítomnost neurologického onemocnění	poměrně běžně	téměř vždy

CHARAKTERISTIKA CVI

VZHLED

- Nevypadá jako nevidomý/á
- Nedostatek zrakových komunikačních dovedností
- Zřídka zaznamenán nystagmus (rychlé pohyby očí)
- Prázdný výraz obličeje
- Plynulé oční pohyby, ale bezcílné

ZRAKOVÉ FUNKCE

- Proměnlivé zrakové funkce (liší se hodinu od hodiny, den ode dne)
- Snížená zraková pozornost a nedostatečná zraková zvědavost
- Ví o vzdálených předmětech, ale nepoznává je
- Pokud zrakově lokalizuje, trvale se dívá do strany
- Zrakové učení je unavující
- Při poslechu zavírá oči
- Spontánní zraková aktivita je krátká
- Se zavřenýma očima lépe drží rovnováhu
- Odvrací pohled od lidí a předmětů
- Při lokalizaci hledí, jako by se díval/a do země
- Při identifikaci předmětu používá hmat
- Při lokalizaci otáčí hlavu ze strany na stranu, jakoby používal/a periferní vidění nebo se snažil/a o detekci pohybu

MOTORICKÉ DOVEDNOSTI (POHYB)

- Obtíže s prostorovým uspořádáním
- Překážkám se vyhne, ale nedokáže zrak použít při práci na blízko
- Má potíže s vnímáním hloubky, neodhaduje správně vzdálenost

ZLEPŠENÍ ZRAKOVÝCH DOVEDNOSTÍ NASTÁVÁ...

- Ve známém prostředí
- Vymezením - Když se mu/jí řekne, co má hledat a kde
- Při používání známých předmětů
- Když si předměty přiblíží k očím
- Když jsou předměty dále od sebe
- Když se dívá na izolovaný předmět a ne na skupinu předmětů
- Když mají předměty různé barvy, protože napomáhá identifikaci předmětu nebo jeho tvaru
- Když předměty leží před kontrastním pozadím a jsou doprovázeny pohybem a zvukem
- Dítě má dostatek času na reakci